

Folketingets Udvalg for Digitalisering og IT

Stormgade 2-6
1470 København K
Telefon 72 28 24 00
digmin@digmin.dk

Sagsnr.
2023 - 2178

Doknr.
24269

Dato
23-08-2023

Endeligt svar på spørgsmål fra Lisbeth Bech-Nielsen (SF) stillet den 31. maj 2023.

Spørgsmål nr. 81:

”Vil ministeren i lyset af de alvorlige fejl i it-systemet KY og med henvisning til, at alarmklokkerne allerede ringede i 2021 inden udrulningen af it-systemet besvare følgende spørgsmål:

– Hvilke overvejelser om udrulningen af offentlige it-systemer giver sagen anledning til hos ministeren i lyset af, at der allerede var problemer med systemet inden det blev udrullet, mens det blev oplyst, at fejlene var »under kontrol«?

– Hvilke initiativer vil ministeren iværksætte for på tværs af ressortministerier at sikre, at offentlige it-systemer ikke udrulles før det er sikret, at de ikke medfører fejl, ulovlig sagsbehandling og trusler mod borgernes retssikkerhed?

– Er ministeren enig i, at der er behov for at styrke borgerens retssikkerhed i forbindelse med den offentlige digitalisering?

– Er ministeren enig i, at der er tale om et paradoks, når man fra politisk side insisterer på at digitalisere og automatisere for at optimere velfærdsstaten, når udsatte borgere stilles dårligere, og når de omfangsrige og alvorlige fejl samtidig er dyre og ressourcekrævende at udbedre?

– Vil ministeren redegøre for, hvordan en så alvorlig fejl først opdages så sent, særligt i lyset af tidligere problemer med it-systemet KY, og hvorvidt sagen giver anledning til at genoverveje proceduren for fejltjek inden udrulningen af offentlige it-systemer?

– Mener ministeren, at tidshorizonten for at rette fejlen er acceptabel i lyset af at fejlen blev opdaget i januar, og man i Kombit »håber« at få udbedret fejlene i systemet i slutningen af året? Ministeren bedes i forlængelse heraf oplyse, hvilke krav ministeren mener, det bør sætte til udviklingen og udrulningen af offentlige it-løsninger.

Der henvises til artiklerne i Version 2 af 26. maj 2023 »Ny rapport bekræfter: It-system trækker automatisk og ulovligt borgere i kontanthjælp« og »Eksperter græmmer sig over ulovligt it-system: »Nu sidder vi i saksen««, samt til artiklen i Version 2.dk af 9. februar 2021 »Nyt Kombit-system sejler: »Gode kollegaer rejser, nogle er sygemeldt med stress««, og til besvarelsen af SOU alm. del – spm. 354, folketingsåret 2020-21 fra Karina Lorentzen Dehnhardt af 12. februar 2021.”

Svar:

For at gøre svaret til Udvalget for Digitalisering og IT overskueligt, opdeles svaret i ovenstående seks spørgsmål.

Hvilke overvejelser om udrulningen af offentlige it-systemer giver sagen anledning til hos ministeren i lyset af, at der allerede var problemer med systemet inden det blev udrullet, mens det blev oplyst, at fejlene var »under kontrol«?

Den øgede digitalisering af den offentlige sektor betyder, at en lang række it-systemer i dag er en vigtig del af fundamentet for den offentlige opgaveløsning og samfundet som helhed. Det er derfor afgørende, at myndighedernes it-systemportefølje understøtter deres opgavevaretagelse i overensstemmelse med den gældende lovgivning og samtidig er vedligeholdt, opdateret og sikker.

Ansvar for, at en myndigheds it-systemer er vedligeholdte, opdaterede, sikre og lovmedholdelige er myndighedens eget. Ansvar for udrulningen og driften af det Kommunale Ydelses-system hører under kommunerne.

Det er naturligvis ikke acceptabelt, at 225-timersreglerne har været administreret ulovligt. Det er derfor min klare forventning, at kommunerne retter op på fejlene.

Hvilke initiativer vil ministeren iværksætte for på tværs af ressortministerier at sikre, at offentlige it-systemer ikke udrulles før det er sikret, at de ikke medfører fejl, ulovlig sagsbehandling og trusler mod borgernes retssikkerhed?

På det statslige område, har der i en årrække været fokus på at professionalisere it-projektstyringen. Eftersom It-styring i staten hører under Finansministeriets område, har jeg bedt ministeriet bidrage til besvarelsen. Finansministeriet oplyser at:

”Det er de enkelte ressortministeriers ansvar at sikre, at it-systemer under deres ressortområde virker efter hensigten, herunder at it-systemer ikke udrulles før det er sikret, at de ikke medfører fejl, ulovlig sagsbehandling og trusler mod borgernes retssikkerhed. Ligeledes bærer kommunerne i samarbejde med KOMBIT i den decentrale forankring af opgavevaretagelsen et vigtigt ansvar for, at kommunale it-systemer er lovlige, sikre og brugervenlige. Det følger af det kommunale selvstyre.

Desuden kan det oplyses, at de gældende regler for staten indebærer, at større statslige it-projekter skal følge en fælles it-projektmodel og risikovurderes af Statens It-råd. Ligeledes skal statslige myndigheder følge en model for porteføljestyling af it-systemer og gennemgå review ved Statens It-råd i henhold til denne model.”

Er ministeren enig i, at der er behov for at styrke borgerens retssikkerhed i forbindelse med den offentlige digitalisering?

Borgernes retssikkerhed er en central prioritering for regeringen. Det er derfor afgørende for regeringen, at udviklingen af digitale løsninger sker på en måde, der værner om borgernes tilid og retssikkerhed.

Er ministeren enig i, at der er tale om et paradoks, når man fra politisk side insisterer på at digitalisere og automatisere for at optimere velfærdsstaten, når udsatte borgere stilles dårligere, og når de omfangsrige og alvorlige fejl samtidig er dyre og ressourcekrævende at udbedre?

Digitalisering og automatisering er en forudsætning for at understøtte udviklingen og oprettholdelsen af velfærdssamfundet. Det er en politisk prioritet for regeringen, at digitalisering skal være en central del af svaret på de store samfundsudfordringer, som Danmark står over for. Her er det for regeringen tilmed afgørende, at alle borgeres retssikkerhed sikres, og at digitaliseringen skaber værdi for borgere, virksomheder og samfundet som helhed.

Hertil bærer myndigheder et stort ansvar for, at it-projekter bliver gennemført inden for tid og budget. Sikker styring med fokus på værdiskabelse og borgernes retssikkerhed er afgørende for alle offentlige it-projekters succes.

Vil ministeren redegøre for, hvordan en så alvorlig fejl først opdages så sent, særligt i lyset af tidligere problemer med it-systemet KY, og hvorvidt sagen giver anledning til at genoverveje proceduren for fejltjek inden udrulningen af offentlige it-systemer?

Ansvar for Kommunernes Ydelsessystem er kommunernes. Da reglerne som Kommunernes Ydelsessystem administreres efter, hører under Beskæftigelsesministeriets område, har jeg bedt ministeren om at bidrage til besvarelsen.

Beskæftigelsesministeriet oplyser følgende:

”Kommunernes administration af 225-timersreglen har inden for de seneste år desværre medført en række fejl med uberettigede ydelsesnedsættelser hos modtagere af kontanthjælp m.v. til følge. På den baggrund orienterede den tidligere beskæftigelsesminister i maj 2022 BEU om, at STAR ville iværksætte en fokusrevision af kommunernes administration af 225-timersreglen – som blev offentliggjort i april 2023.

I januar 2023 under gennemførelsen af fokusrevisionen om 225-timersreglen blev Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) bekendt med, at der i en række kommuner var sket automatiske nedsættelser af borgernes ydelser, uden at kommunen havde truffet afgørelse herom. KL bekræftede samme måned over for STAR, at der var tale om en designfejl i system-understøttelsen i KY, der havde medført automatiske ydelsesnedsættelser uden forudgående afgørelser.

Det er kommunerne, der har ansvaret for, at funktionaliteten i de kommunale it-systemer er lovmedholdelig, og at systemerne er fejltestede tilstrækkeligt inden implementering. Beskæftigelsesministeriet og STAR reagerede med det samme det kunne konstateres, at der var tale om fejl i funktionaliteten i KY.”

Ansvar for, at en myndigheds it-systemer er vedligeholdte, opdaterede, sikre og lovmedholdelige er myndighedens eget – dette gælder også fejltjek inden udrulning.

Mener ministeren, at tidshorizonten for at rette fejlen er acceptabel i lyset af at fejlen blev opdaget i januar, og man i Kombit »håber« at få udbedret fejlene i systemet i slutningen af året? Ministeren bedes i forlængelse heraf oplyse, hvilke krav ministeren mener, det bør sætte til udviklingen og udrulningen af offentlige it-løsninger.

Beskæftigelsesministeriet oplyser følgende:

”Det er bekymrende, at det vil tage KOMBIT så lang tid at rette fejlen i KY.

KL og kommunerne har givet KOMBIT i opdrag at drive en fælleskommunal it-understøttelse af kontanthjælpsområdet. Det er således en opgave for kommunerne at rette op på det nuværende it-system, der understøtter administrationen af 225-timersreglen.

Det er afgørende, at fejlen rettes hurtigst muligt, men også at borgernes ret til hjælp og retssikkerhed ikke forringes, og at arbejdet med fejlrettelsen og genoprettelsen af borgernes uberettiget tab af hjælp derfor gøres ordentligt, hvilket ifølge KL og KOMBIT forudsætter en grundig gennemgang.

KL har i januar 2023 oplyst til STAR, at de sammen med KOMBIT vil arbejde på at ændre systemunderstøttelsen i KY så hurtigt som muligt, så der ikke opstår flere sager med uretmæssige automatiske ydelsesnedsættelser. KL og KOMBIT har oplyst, at de på kort sigt har igangsat initiativer og work-around for at håndtere problemstillingen indtil fejlen kan rettes, og de har understøttet kommunerne i at sikre, at der i sagsbehandlingen altid træffes afgørelse inden en ydelsesreduktion, samt at der sker tilbagebetaling til borgere, der uberettiget har været nedsat i ydelse.

STAR har anmodet KL om at blive orienteret om genoprettelsen af administrationen af området, herunder om tilbagebetaling i alle sager, hvor fejlen har bevirket en uretmæssig ydelsesnedsættelse, og følger kommunernes genoprettelse tæt.”

Fsva. udvikling og udrulning af it-projekter i staten følges de gældende regler, der indebærer, at alle større statslige it-projekter følger en fælles it-projektmodel og risikovurderes af Statens It-råd. Jeg finder forsat, at de gældende regler er hensigtsmæssige. Det følger af det kommunale selvstyre, at ansvaret for udvikling og udrulning af it-projekter i kommunerne er kommunernes eget.

Med venlig hilsen
Marie Bjerre